

Список літератури:

1. Norton D. P., Kaplan R. S. The Execution Premium: Linking Strategy to Operations for Competitive Advantage / David P. Norton, Robert S. Kaplan. — Harvard Business Press Books, 2008. — 336 p.

БАНКІВСЬКА СИСТЕМА УКРАЇНИ В УМОВАХ НЕЛІНІЙНОСТІ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ

*Омельченко О. І., к.е.н., доцент кафедри банківської справи,
ХНЕУ, м. Харків, Україна*

Процес наукового пізнання характеризується різними моделями, серед яких основними виокремлюють: кумулятивну модель П. Дюгема, фальсифікаційну К. Попера, конкуруючі програми дослідження І. Лакатоса, наукові революції Т. Куна [1]. Найбільш цікавою, на думку автора, є остання модель, згідно якої розвиток наукової думки відбувається переривчасто шляхом зміни парадигм – системи поглядів та уявлень про навколишній світ. Відповідно до схеми розвитку загальнонаукових парадигм [1] в останню третину ХХ с. відбулася четверта глобальна наукова революція, результатом якої став розвиток постнекласичної науки та поширення ідей синергетичного розвитку складних систем.

Головними постулатами синергізму є такі [1; 2]:

світ є суперсистемою, яка складається із ієрархії взаємопов'язаних підсистем різного рівня складності;

світ знаходиться у постійній зміні;

самоорганізація та ускладнення можливі тільки у відкритих дисипативних системах;

закономірності розвитку систем носять імовірнісний стохастичний характер;

процес самоорганізації відбувається в результаті взаємодії випадковостей та необхідності та пов'язаний з переходом від нестійкості до стійкості вищого порядку;

розвиток відбувається по нелінійним законам, а нелінійність означає багатоваріантність шляхів вибору та альтернатив виходу із нестійкого стану.

Банківську установу можна розглядати як типову мікросистему, а банківську систему загалом – як макросистему, яка здатна самоорганізовуватися, оскільки вона складається з комплексу об'єктів, утворюючих цілісність та єдність, у яких взаємодія і взаємовідносини набувають спрямованого характеру на отримання корисного результату. Зміни

її стану підпорядковані комплексним цілям (на рівні функціональних підрозділів, які відповідають за стан внутрішніх взаємозалежних фінансових, людських, інформаційних компонентів) та відбуваються чинно дії внутрішніх механізмів і зовнішніх умов [3].

Банківська система, як і будь-яка складна система, має не один, а декілька альтернативних шляхів розвитку – аттракторів. Вибір одного із можливих напрямів подальшого розвитку відбувається у точці біфуркації або розгалуження [4]. Точка біфуркації являє собою переломний, критичний момент у розвитку банківської системи, у якому вона здійснює вибір шляху, точка, у якій відбувається катастрофа – стрибки в розвитку. Чим вищий рівень організованості системи, тим більш чутлива вона до зовнішніх факторів, тим вища її активність впливу на зовнішнє оточення системи. Таким чином, при незначній величині зміни управляючого параметру банківська система здатна гасити внутрішні флуктуації чи зовнішні впливи, тобто відновлювати втрачену рівновагу. При переході через критичні значення управляючого параметру, система втрачає рівновагу і стає нестійкою, так як флуктуації та зовнішні впливи не гасяться. Цей стан є катастрофічним для банківської системи, тому система відхиляється від стабільного режиму функціонування і переходить до біфуркаційного розгалуження.

Таким чином, сучасні динамічні умові вимагають абсолютно нового концептуального підходу до управління банківською діяльністю. Оскільки вибір аттрактора залежить від множини факторів, то стратегія управління банківською діяльністю має враховувати їх оцінку, заходи щодо нівелювання негативного впливу, а також діагностику стану установи та системи загалом. Це дозволить побудувати модель банківської самоорганізації на підставі комплексного аналізу з урахуванням фактору невизначеності та можливості її уточнення відповідно до регулярного моніторингу ключових факторів.

Комплексний аналіз стану та рівня розвитку банківської системи доцільно проводити на основі дослідження тенденцій зміни інтегральних показників, які б давали всебічну характеристику. Оскільки всім соціально-економічним системам властивий невизначений (ентропійний) характер, то комплексні показники слід визначати за методом ентропії, який дозволяє враховувати ступінь нестабільності кожного складового фактора.

Таким чином, побудована з урахуванням принципів синергізму та особливостей нелінійності розвитку модель управління банківською діяльністю дозволить стабілізувати роботу банківської системи.

Список літератури:

1. Гейман О. А. Нелинейность экономики и неравномерность развития регионов: [монография] / О. А. Гейман. – Х.: ФЛП Либуркина Л. М.; ИД «ИНЖЭК», 2009. – 428 с.
2. Лубков А. Р. Синергетический подход к исследованию экономических систем: [монография] – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://zhurnal.lib.ru/l/lubkow_a_r/sinergetice.shtml.
3. Чернишова Л. І. Банківська самоорганізація в умовах невизначеності / Л. І. Чернишова // Праці Одеського політехнічного університету. – 2011. – Вип. 3 (37). – С. 58-64
4. Мірошниченко Г. О. Біфуркаційний характер розвитку банківської системи / Г. О. Мірошниченко // Сталий розвиток економіки. – 2013. – №1 (18). – С. 361-364.

ЗАВДАННЯ ТА ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ КРЕДИТНОГО ПОРТФЕЛЯ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ

*Рубан Т.Є., к.е.н., доц., доцент кафедри фінансів та банківської справи,
Шин А.О., магістрант,
ДонНТУ, м. Донецьк, Україна*

Сучасний банк – це комерційна структура, яка працює в конкурентному середовищі й активно розвиває свою діяльність на фінансовому ринку. Головним її напрямком залишається кредитування суб'єктів господарювання й фізичних осіб. Об'єктами управління кредитною діяльністю є не тільки окремо взята кредитна операція, а й сукупність усіх наданих банком кредитів, розрахунків за їх видачу, погашення, нарахування та сплати відсотків, тобто кредитний портфель банку. Головна мета управління кредитним портфелем комерційного банку полягає в забезпеченні максимальної доходності за певного рівня ризику [1].

Тому метою статті є визначення завдань та принципів у процесі формування кредитного портфеля комерційного банку.

Кредитний портфель – сукупність усіх банківських позик, що структуровані за певними параметрами відповідно до завдань визначеної банком кредитної політики. Як економічна категорія «кредитний портфель» відновлює три аспекти банківської діяльності, пов'язані між собою – дохідність, ліквідність і ризик. До формування поняття кредитного портфеля відносять основні принципи діяльності комерційного банку, а також стратегічні цілі. До їх числа належать: максимізація прибутку; забезпечення ліквідності;